

dat, szegényt, hagyjuk ki egészen a játékból. Ketten állunk itt: te, a huszonnyolc éves öreg lány, amint mondod és én öreg özvegyasszony és anya. Most az anya beszél, lányom. Egészen megértlek... Rab voltál. Rosszabb a rabnál. Mert a rab belenyugszik lassan a sorába és felburjánzik a belsejében a megnyugvás, a lemondás. De neked nem volt okod lemondani. A reményt nem irthattad ki magadból, mert a fiatalságod élesztette benned. Tudtad, hogy a te életed nem az igazi élet és tudtad, hogy neked jogod van az igazi élethez. Félszemekkel sirtál, de a másik kifelé kandikált az életöröm, a boldogság felé. Most felszabadult a rabságod, megölelhetnéd a boldogságot, de későn jött a szabadulás, mert közben elröppent az ifjúságod... Duzzad benned az erő, szeretni akarsz? Jó. Mindenkinek joga van az élethez. De ne így erőszakosan leányom. Várj Évikém. Nem lennék az anyád, ha nem kérnélek erre. Ne alázkodj meg. Nő vagy és van női méltóságod. Ne hajtsd meg a fejed férfi előft. Ne ismerd meg a pirulást és a megalázkodást."

IV.

Éva mondta:

„De igen anyám, ha kell, meg is alázkodom. Huszonnyolc éves vagyok, nincs sok időm mesebeli hercegeket várni, akik négylovas hintón jönnek érttem. Tudok józanul gondolkodni. Pénzünk nincs anyám, fiatal se vagyok és olyan szép se, hogy ilyen körülmények között tülekednének érttem. Beszéljünk őszintén. Én nem fogok férjhez menni. A családi élet boldogságát tehát kikapcsolhatjuk. A férjemet nem szerethetem, mert nincs férjem. És mégis szeretni akarok. Sirok, mikor ilyen természetes hangon kell mondanom ilyen kétségbeesett dolgokat, sirok és sirj te is anyám, mert ez igazán sirni való. Hát mi vagyok én? Mit vétettem? Én is embernek születtem és ha már ember vagyok, én is emberül akarok élni. Sirni akarok, nevetni akarok és mozogni, járkálni, beszélni! Emberekkel beszélni és nem magammal. Hát mért nem lehet, ha már embernek születtem? Mit csináljak? Engem a természet kényszerít, hogy rossz lány legyek. A vágyam korbáccsal csapkodja

a testemet... Anyám, anyám!... Én levegőt akarok színi, én élni akarok!..."

V.

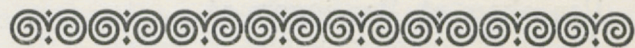
Másnap Pongrácné sírástól megkövéredett, veres szemmel kelt fel és szomorúcsendesesen mondta:

„Évikém, lányom éjjel láttam az apádat. Lábújhegyen a szobába lopózott, felszaggatta az ablak két szárnyát, hosszú, vényvedt újjával kifelé mutatott az életbe és mondta: Menj Évi, élj, ha élni akarsz... Hát menj kis lányom."

Ezt mondta Pongrácné.

A szeme sírt.

A szája nevetett.

Himnusz.

Irta: H. Halmy István.

A lelkemben vagy, itt élsz asszonyok-
[asszonya
s én, nagy álmom, most már nem engedlek
[el soha.

Téged szerettelek, Te voltál mindenem.
Vártam fehér árnyad végtelen éjjeken.
Daloltam. Dalok szárnyán szállok én Te-
[hozzád
s körüllegem rimekkel a szemed, az orcád.
Fájdalmamból palástot szövök a tested
köré, amelyen könnyeim a gyöngyszemek,
finom, vágó remegésem a ruhád, melynek
redőiben selyemhab tagjaid elvesznek,
a cipőd alázatos, nagy áldozásom:
tied a szenvedelmem, a vágyam, az álmom.

Oltár gyertyafényes, virágos vagy Te nékem
szent vággyal nézlek én fehér szerelmem
és állok és várok a könnyek alkonyatán
Rád, én csudasápadt asszonyom, Madonnám.
Itt vagy a lelkemben aranyos-barna haju
asszonyom. Szent sír a lelkem, szerelmes
[karu

és áldva ringat el altatón, csendesesen:
most már nem hagysz el soha én szerelmesem.